

майбутнього, щоб вони усвідомили це та почали наполегливо працювати, щоб досягти успіху власними здібностями. І останнє, але не менш важливе: академічна нечесність є важливою для студентів, оскільки вона допомагає створити та зберегти довіру викладачів. Це також розвиває позитивні етичні звички для майбутньої роботи. Студенти, які обманюють або займаються плагіатом, ризикують мати негативні наслідки, такі як відрахування через оцінки, призупинення або виключення із закладу вищої освіти.

Перелік використаних джерел:

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII : станом на 29.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII : станом на 29.05.2023р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Академічне письмо: навч. посібник. Кривий Ріг, 2019. 130 с.

Лавренко Дар'я Олександрівна,
викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

**ХАРАКТЕРИСТИКА ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ ТА СВОБОД
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

У контексті сучасного політично-правового дискурсу актуальність дослідження політичних прав та свобод набуває важливого значення. Вивчення цих аспектів стає необхідним для розуміння сутності прав людини та громадянських свобод у демократичному суспільстві. Аналіз політичних прав та свобод допомагає визначити ступінь захищеності особистої свободи та рівень участі громадян у політичному процесі. Це важлива передумова для забезпечення дотримання принципів демократії.

Дослідження політичних прав та свобод включає в себе аналіз їх правового забезпечення, реалізації в практиці, а також взаємозв'язку з іншими сферами правової системи та політичного устрою суспільства [1]. Важливо розглядати як теоретичні засади, так і практичний досвід реалізації політичних прав та свобод у різних країнах та політичних системах.

Політичні права та свободи становлять основні складові громадянського статусу і визначаються як можливості особи брати активну участь у політичному та громадському житті суспільства [2]. Вони є невід'ємними складовими громадянської ідентичності та становлять основу для забезпечення демократичного функціонування держави. Визнані як невідчужувані та необхідні для забезпечення свободи та гідності кожної

людини, політичні права та свободи виступають як гарантія участі громадян у формуванні та здійсненні влади.

Сутність політичних прав та свобод полягає у наданні особі можливості впливати на діяльність державних і громадських інститутів через участь у виборчих процесах, обрання представників, висловлення своїх поглядів через різноманітні форми громадської активності [3]. Ці права визнаються як гарантія особистої автономії та визначаються законодавством як обов'язкові для дотримання всіма суб'єктами влади та громадянами.

Важливим аспектом розуміння політичних прав та свобод є їх реалізація на практиці. Це включає в себе створення ефективних механізмів захисту та забезпечення реалізації цих прав, а також встановлення процедур для врегулювання конфліктів та захисту інтересів громадян у разі їх порушення. Розвиток правової бази, адекватних інституційних механізмів та системи правового захисту є важливими аспектами забезпечення ефективної реалізації політичних прав та свобод.

У сучасному світі, з урахуванням різноманітності політичних систем та культурних контекстів, важливо розглядати політичні права та свободи в широкому контексті, враховуючи їх взаємозв'язок з іншими правами та свободами людини. Це сприяє побудові більш гармонійних та стабільних суспільств, які ґрунтуються на повазі до прав і свобод кожної особи.

Політичні права та свободи відіграють ключову роль у гарантуванні особистої свободи та демократичного функціонування суспільства. Вони забезпечують особі право жити та займатися будь-якою діяльністю без обмежень, примусу або дискримінації. Ці права та свободи є невід'ємними складовими громадянського статусу, а їх реалізація починається з їх закріплення на конституційному рівні та нормативно-правового регулювання.

Україна, спираючись на міжнародно-правові акти, визнає та гарантує основні політичні права і свободи на конституційному рівні, надаючи їм вищу юридичну силу [4]. Це створює необхідні умови для забезпечення демократичного функціонування держави та визначення статусу особи в суспільстві. Важливим аспектом є гарантування реалізації цих прав та свобод через правову та інституціональну підтримку, що є механізмом самореалізації особи у політичній сфері та забезпечення її права на участь в управлінні державними та суспільними справами.

Аналіз політичних прав людини відповідно до міжнародного права виходить з ряду критеріїв, серед яких особливе значення мають право на свободу зборів та асоціацій, право на політичну думку та переконання, а також право на участь у владних процесах країни [4]. Вони визначаються як ключові складові політичних прав і свобод, що є правовим підґрунтям для участі громадян в управлінні державними справами.

У зв'язку з цим наявність прямої дії політичних прав і свобод є важливим критерієм, що відображає їхню ефективність та захищеність. Пряма дія означає можливість реалізації цих прав без необхідності отримувати дозвіл, а

також можливість захисту цих прав у судовому порядку та іншими законними способами. Вона є важливим механізмом забезпечення демократії та захисту прав громадян в політичній сфері.

Забезпечення політичних прав та свобод громадян України в умовах війни є викликом і для уряду, і для громадянського суспільства [4,5]. Незважаючи на воєнний конфлікт, Україна зобов'язана забезпечувати права людини відповідно до міжнародних зобов'язань. Національні та міжнародні громадські організації активно відстоюють права людини на тимчасово окупованих територіях та в зоні конфлікту. Свобода преси залишається ключовим показником забезпечення демократії в умовах збройного конфлікту. Незважаючи на виклики та обмеження, незалежні ЗМІ в Україні продовжують вести репортажі та висвітлювати ситуацію на місцях. Українська влада продовжує реалізовувати політичні реформи в різних частинах країни. Це важливий елемент у відновленні демократичних інститутів та легітимності влади. Уряд та громадські організації здійснюють заходи з підтримки військових, ветеранів та їхніх родин. Це включає в себе надання доступу до медичної допомоги, соціальної підтримки та реабілітаційних програм. Україна продовжує отримувати підтримку з боку міжнародних партнерів у сфері захисту прав людини та демократії. Це включає в себе фінансову підтримку, допомогу в здійсненні реформ та міжнародні моніторингові місії.

Отже, політичні права та свободи визначаються як основний механізм гарантування активної участі громадян у політичному процесі та визначення курсу розвитку суспільства. Вони є не лише закріпленими у законодавстві нормами, але й вираженням вродженої потреби людини у визначенні власного майбутнього та формуванні політичної системи країни. В умовах війни забезпечення політичних прав та свобод громадян стає ще більш важливим завданням, яке вимагає взаємодії державних і недержавних структур, а також активної підтримки з боку міжнародного співтовариства.

Перелік використаних джерел:

1. Жаровська І. М. Конституційні права людини: субсидіарність гарантування. *Наше право*. 2021. Т. 2021, № 1. С. 19–23. URL: <https://doi.org/10.32782/np.2021.1.3> (дата звернення: 18.05.2024).
2. Наливайко Л. Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах воєнного стану. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 3(31). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-3\(31\)-622-635](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-3(31)-622-635) (дата звернення: 18.05.2024).
3. Конституція України. Офіційний веб-портал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 18.04.2024).
4. Пехник А. В. Політичні права та свободи: актуалізація питання та оцінка рівня забезпечення. *Політичне життя*. 2020. № 4. С. 74–78. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2020.4.10> (дата звернення: 18.04.2024).
5. Гігін О. В., Волченко Н. В., Лавренко Д. О. Конституційно-правове регулювання прав і свобод людини і громадянина в Україні в умовах євроінтеграції. *Академічні візії*. 2023. №. 18. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7861570>.